

tic, potser més aviat pre-indoeuropeu): *BOTĪNA 'fita' (> fr. *borne*, oc. *bozola*), puix que sovint els mollons tenen formes arrodonides i voluminoses (veg. cast. ant. *muñeca* 'fita', potser *BODINICCA, veg. DCEC, i el que he dit més amunt a l'article BOGA), d'altra banda el tipus *bot*, en fr. *pieu bot* 'peu de punta, peu boti', fr. i romànic *botte*, cat. BOTA (de calçar), etc.

He d'atenir-me, de tota manera i en tot cas, al caràcter provisional d'aquestes conclusions, si no pel que fa al nostre derivat *bossoga*, almenys quant a l'origen del seu radical, el del tipus fr. *bosse*, it. *bozza-boccia*: probablement un pre-romà *BÖTTIA 'objecte bonyegut'.

Bossot, V. bossa

BOSTA, mot a esborrar de l'AlcM: es tracta d'un argentinisme (veg. DCEC, s. v.) que escapà ocasionalment a Sara Llorens (*Cançoner de Pineda*, 1931), escriptora que havia nascut a Buenos Aires i viscut allí fins a la primera joventut.

BOT I, 'barca petita sense coberta', de l'angl. mj. *bōt* (avui *boat*), segurament per conducte del fr. antiq. *bot* i gc. *bot*. □ 1.ª doc.: 1780-90, Orellana.

Marc Ant. Orellana incloïa ja «*bōt* = cast. *bote*» al costat de «*bot* = *salto*» en una relació de mots valencians homògrafs però de pronúncia diferent (Sanchis Guarnier, *Els Valencians i la llengua en els segles XVI-XVIII*, p. 117). A Sant Pol de Mar es preferia a *gussi* (usat encara per alguns vells com a sinònim perfecte o molt aproximat) ja pels anys 1915-30; és també el que m'escrivia J. Giner i March des de l'Escala, 1937, aclarint que el *bot* acaba en punta als dos caps i la llanxa és tallada a popa, i que la gent de l'Escala considerava que *gussi* era propi de St. Feliu de Guíxols; molt arrelat aquest no sols allí sinó tant o més a Blanes, com mostren les narracions de Jq. Ruyra (1902-1919); tanmateix Ruyra admet també *bot* «espècie d'embarcació petita: cast. *bote*» (O. C., 850).

Per les meves observacions a Sant Pol de Mar, per les que acabo d'alludir i pel vocabulari d'Amades i Roig, BDC XII, 15, 90, 104, es veu que la diferència entre *bot*, *gussi* i *llagut* és cosa no sols de generacions sinó de lleus diferències en l'ús i construcció del *gussi* i el *bot* (aquest usat especialment com a barqueta auxiliar per dirigir-se a un vaixell gros en els ports i per a tipus de pesca o passeig de plaer, més a vora de la platja, que l'altre), *llagut* el més popular dels tres en les darreres generacions dels pescadors locals; al Port d'Andratx m'explicaven que la característica del *bot* és tenir «sa roda de dalt, llarga» (1963). A la costa del Principat i de Mallorca es pronuncia amb *o* tancada, mentre que a la valenciana Orellana li sentia *o* oberta. En francès el mot s'usà des del S. xv o xvi fins cap al xviii (FEW I, 435a); en castellà es registra només des de 1722. No és de creure que el francès el vagi pendre de l'holandès *boot* (*boat* és un lapsus d'AlcM), entre altres raons perquè

aquest, per la seva banda, havia estat pres de l'anglès, i era menys arrelat en la llengua. Cf. per a la història del mot en germànic, veg. els diccs. de Skeat i Bloch, i Hj. Falk, *W. u. S.* IV, 86; Th. Braune, *ZRPb.* XIX, 351; l'angl. *boat* és ja *bât* en anglo-saxó, d'on provingué el fr. *bateau* 'vaixell'.

BOT II, 'odre, recipient de couro per al transport, sobretot, del vi', del ll. vg. BÜTTIS, mot de baixa època en llatí, estrany a la llengua clàssica i a l'ús tradicional de l'idioma, sens dubte manllevat; encara que també apareix des de l'alta Edat Mitjana o fi de l'Antiguitat, en alguns dialectes hellènics, germànics, etc.; sembla ser també estrany a l'antic fons indoeuropeu de totes aquestes famílies, i per bé que sembla haver-hi algun vell enllaç en cèltic, és dubtós així mateix que provingui d'aquesta família; i fins ho és que en cap d'elles vingui de l'indoeuropeu. □ 1.ª doc.: 1249.

Llavors en la Lleuda de Cotlliure, «hodre d'oli, *bot* o barral» (Alart, *RLR* IV, 253); en la de Puigcerdà, de 1288: «cartrega d'oli de 3 *botz*, 6 diners» (id., id. IV, 508); ja per aquell temps mostra tendència a generalitzar el sentit, com en les *VidesR*: «avia les cames unflades en manera que semblaven *botz*» (P105v1, «--- semblaven *bot*» B), per bé que encara és només com a terme de comparació de l'odre, car és traduït el ll. *in modo utrium* de l'original de Voragine. En l'ús medieval més recent es va tendir a generalitzar els dos sinònims *odre* i *bot* en l'ús de les diverses regions de la llengua, aquest des del Rosselló fins a Llitera, el Matarranya i el Maestrat, *odre* a les Balears i al País Valencià (J. G. M., 1955; *DFiguera, DAmengual*); estat de coses que ja degué estar consumat el 1575, car OPou, gironí resident a València, posa els dos mots un darrere l'altre en la forma precisa en què sol fer-ho en semblants discrepàncies (en el seu capítol «del celler o bodega», *ThPu.*, p. 20).

Abans es parlà molt de *bots d'oli*, avui és quasi sempre *bot de couro*, o *bot de vi*, i aplicant-ho al vi (així ho tinc de pertot a Cardós i Vall Ferrera, 1932-34). La frase comuna *ploure a bots i barrals* (= *to pour, pleuvoir à verse, llover a cántaros*) és precisament per la freqüència de la disjuntiva: «hodre d'oli, *bot*, o *barral*» en les enumeracions de recipients per a líquids, que ja hem vist en la lleuda de 1249, usats per al transport de les dues begudes principals, vi i aigua: quan plou d'aquella manera —es ve a dir— el cel aboca totes les reserves de líquid existents, tot allò que és líquid, tot allò susceptible de beguda. Potser està en relació amb aquesta frase un ús en què sembla designar un nimbus o cúmulus, botit i com prenyat d'aigua: «el neguit que dóna un avenir indecís, embolcat sempre entre boires, uns cops espesses com *bots* de temporal, altres vegades transparents o negades de llum com la calitja» (Coromines, *Presons Imag.*, cap. *Dies de Sol*, O. C., 894a4, 1.ª ed., 145.8f., i ja en l'autògraf).

Acabem escoltant els detalls que en dóna un gran observador de l'ús popular, Joaquim Ruyra: «espècie de bossa amb la pell sencera d'un boc, una cabra o